

INFORMATION

Redovisning av överskottsmedel i pensionsförsäkringar

Mars 2021

(uppdaterad maj 2021)

RKR

RÅDET FÖR KOMMUNAL REDOVISNING

Bakgrund

Flera kommuner (med kommuner menas kommuner, regioner och kommunalförbund) har valt att trygga hela eller delar av pensionsförpliktelsen genom pensionsförsäkring. Syftet med en försäkringslösning är att överföra kommande utbetalningar, som är hänförliga till den aktuella förpliktelsen, till försäkringsgivaren. När premien bestäms görs flera antaganden, bland annat om dödlighet och ränta. Dessa antaganden är gjorda med viss försiktighet, eftersom försäkringsavtal ofta löper under mycket lång tid. Det verkliga utfallet blir därför normalt bättre över åren än vad som ursprungligen antagits, varpå det uppstår ett överskott på försäkringen, ett överskott som läggs i en överskottsfond, under förutsättning att man har avtalat om en sådan.

Medlen i överskottsfonden används i första hand för att täcka kompletteringspremier för värdesäkring/indexering av pensionsförmåner. Därutöver kan den användas till nya premier (t.ex. att betala kommande och löpande försäkringspremier eller att lösa in tidigare utfäst pensionsförmån).

I denna information redogörs för RKR:s ställningstaganden kring hur kommunen ska redovisa medel i överskottsfonden som används för att täcka värdesäkring/indexeringspremier samt i de fall medel används för nya premier.

Grund för ställningstaganden hämtas bl.a. från lag om kommunal bokföring och redovisning, 4 kap 4 § p. 6, den s.k. bruttoredovisningsprincipen.

Ställningstaganden

Medel ur överskottsfond som används till värdesäkring/indexeringspremier

För den delen av överskottsfonden som används till värdesäkring/indexering anger försäkringsbolaget i regel indexeringspremien på fakturan med avdrag för medel som hämtas ur överskottsfonden. På fakturan kan dessa poster summera till noll alternativt ett lägre totalbelopp än själva indexeringspremien, om inte hela kan täckas av medel ur överskottsfonden.

Utifrån ovan refererade princip om bruttoredovisning är det RKR:s uppfattning att indexeringspremien redovisas som en pensionskostnad medan medel från överskottsfonden redovisas som en finansiell intäkt.

Medel ur överskottsfond som används till nya premier

RKR:s uppfattning är att det handlar om två ekonomiska händelser som ska redovisas var för sig.

1. När villkoren för att ianspråka överskottsfonden är uppfyllda, efter särskild ansökan och godkännande, uppstår en fordran och en finansiell intäkt hos kommunen.
2. När avtal ingås om nya försäkringar så bokas fordran bort och motkontering sker mot det konto som avspeglar den förpliktelse som omfattas av den nya försäkringen (pensionskostnad alternativt avsättning).